

Kvinden og Samfundet

Udgivet af

Dansk Kvindesamfund.

Nr. 47.

Kontor: Nørregade 33, St.

20. November 1900.

Udgaar hver Tirsdag.

16. Aarg.

Koster 50 Øre + Postpenge Kvartalet. Enkelte Numre 5 Øre.

Mary Steen,

Kongel. Hoffotograf.

Amagertorv 4, 3.

Emmy Thulstrup.
Hjemmelavet Konfekt,
tilkendt eneste

Panoptikon, V. 1. Sal o. G.
København. Telefon 19017.
Varerne bringes overalt.

Udenbys Juleordre bedes helst
indgivet inden 1ste Decbr.

Annoncer

til „Kvinden og Samfundet“
bedes sendt under Adresse:
Ekspeditionen, Nørregade 33.

**Klager over Uregelmæssig-
hed i Forsendelsen bedes stil-
let skriftligt til Postvæsenet
— hjælper dette ikke, da til
Bladets Kontor.**

Manuskripter, der indleveres til
„Kvinden og Samfundet“, maa til Efter-
retning for Redaktionen være forsy-
nede med Navn og Adresse, Til
anonyme Skrivelser kan Red. ikke tage
Hensyn.

Fru Lina Morgenstern.

Den 25. November iaar fylder Fru
Lina Morgenstern 70 Aar. Hun er
en af Tysklands ædlest og virksomste
Kvinder, en af dem, der først var
med til at virke for Kvindens Rettig-
heder. Siden 1874 udgiver hun
„Deutsche Hausfrauenzeitung“, Organ
for Kvindebevægelsen. Som praktisk
Husmoder har Fru Morgenstern ud-
givet forskellige Kogebøger og prak-
tiske Anvisninger. Hendes „Universal-
kogebog for Sunde og Syge“ og
„Hjælpebog til Grundlæggelse af Folke-
køkkener“ m. fl. er blevet prisbeløn-
nede paa Verdensudstillinger i Ber-
lin, Wien, Bryssel, Chicago o. fl. an-

Kvinden og Samfundet.

Bestilles i Provinserne paa nærmeste
Posthus og hos Landpostbudene, i
Kjøbenhavn paa nærmeste Posthus og
paa Bladets Kontor.

Abonnement 50 Øre + Postpenge,
i Kjøbenhavn 9, i Provinserne 11
Øre Kvartalet.

dre Steder. Mange andre Skrifter
har hun udgivet, saasom: „Det nit-
tende Aarhundredes Kvinder“, „Even-
tyrsamling for Dreng og Piger“,
„Kvindens huslige Kald“ o. s. v.
o. s. v.

Men hvad der mest kaster Glans
over Fru Morgensterns Navn er Op-
rettelsen af Berlins udmærkede Folke-
køkkener, som for over tredive Aar
siden aabnedes forskellige Steder i
Byen.

Der findes nogle og tyve Køkkener,
hvor enhver kan gaa hen og spise sig
mæt for 30 pf. Saaledes var det
idetmindste for en halv Snes Aar
siden; om de senere Aars Fordyrelse
af Fødevarer og alt har fordyret
Portionerne ogsaa her i Folkekøkke-
nerne, ved jeg ikke.

Det var i Krigen 1870 mellem
Frankrig og Tyskland, at Fru Mor-
genstern viste sjælden energisk Dyg-
tighed og praktisk Sans, da hun gen-
nem sine Folkekøkkener bespiste
60,000 hjemsendte Tropper og franske
Fanger. De øverste militære Myn-
digheder optraadte i Begyndelsen af-
visende lige overfor hendes Barmhj-
ertighedsgerninger: at skaffe de udmat-
tede gennemrejsende Tropper god
nærende Spise, men hun overvandt al
Modstand, og havde den Glæde at se
sine Bestræbelser kronede med Held.

Alle humane Spørgsmaal har
i Fru Morgenstern en varm For-
kæmper.

Som Vicepræsident for den tyske
Afdeling af Alliance universelle des
femmes pour la Paix, deltog hun med
Dygtighed i Kvindernes Fredskongres
i Paris. Ved hendes venlige lige-
fremme Væsen vandt hun alle Hjerter.
Trods hendes mangeaarige store Virk-
somhed paa forskellige Omraader, be-
varer hun den Beskedenhed, som dog
altid vil vedblive at være Kvindernes
Smykke.

Matilde Bajer f. Schlüter.

Børnenes Lege.

„Gymnastik med Smaabørn“ lyder
den maaske ikke meget indbydende
Titel paa en ny Bog af Dr. Fr. Sa-

Tandlæge Fru Tofte-Siesbye, Amagertorv 31.

doлин; mange fristes maaske af Titlen
til at tro, at den kun er skreven for
og kun kan forstaaes af dem, der er
Gymnaster af Fag, men alle disse
tager Fejl. Enhver der har noget
med Smaabørn at gøre, i et Hjem, et
Asyl, en Børnehave eller en Børne-
skole burde gøre sig den ringe Ulej-
lighed at læse de 56 Sider, da de i
Virkeligheden taler langt mere om
Leg end om gymnastiske Øvelser.

Man finder i Reglen alt for lidt
Agtelse blandt Folk for Børns Leg;
den betragtes i mange Hjem som Rum-
steren og Spektakel man ikke helt kan
undgaa, men som man søger at give
saa lydløse og stilfærdige Former som
mulig. Heri gør man sikkert noget
galt.

Den rigtige Leg er ikke pjanket
Tidsfordriv, — saadan som de voks-
nes Selskabslege, — det er et Arbejde,
men et fornøjeligt Arbejde, der tager
baade de legemlige og aandelige Kræf-
ter i Brug og netop i rette Grad.

Alle de Lege der har Værd og
Interesse for Børnene har det tilfælles,
at de mere eller mindre er smaa Gen-
givelser af de voksnes Liv og Arbejde,
og at de giver rig Lejlighed til Udfol-
delse af legemlige Færdigheder. Aldrig
ser man Børn sidde og lege Konduktør
eller Kontorist, men ofte Konduktør
eller Mælkevognskusk, de sidste Roller
giver nemlig Aaledning til at springe
op og af en Vogn i stærk Fart, Vogn-
nen er en Bænk eller en Stol og Far-
ten illustreres ved Barnets umaadelig
hurtige Bevægelser. Ved saadanne
Lege, af hvilke Børn selv komponerer
Hundreder, faar de tilfredstillet deres
Bevægelsestrang, de faar øvet Musk-
lerne, saa de kan holde sig spændstige
og adrætte, Evner der ellers ofte tabes
tidligt; men de faar ogsaa andre Evner
udviklet, navnlig i Fælleslege. Hvad
enten man i „Røver og Soldater“ f.
Eks. deltager som Anfører eller som
Menigmand, fordres der baade Op-
mærksomhed, Omtanke, Snarraadighed,
Behændighed og Samfundsfølelse og der
gives Lejlighed til Indøvelse i mange
gode menneskelige Dyder: Hjælpsom-
hed, Taalmodighed, Selvbeherskelse
o. s. v., og man tror paa, at alle disse
mange gode Paavirkninger bundfælder
lidt hver Gang de kommer, naar man
ser med hvilken Iver og Trofasthed
hver enkelt Barn søger at fylde sin
Plads.

Dr. Sadolin har gennem sin Bog
søgt at faa Legens Stilling hævet og
forstaaet og navnlig vil naturligvis de,
der har „Gymnastik i de mindre Skole-
klasser, kunne gøre noget godt for
Børnene, hvis de selv faar Øjnene til-
strækkeligt op for Legens opdragende
Betydning, — og naar saa Skolernes
Styrelse og Børnenes Forældre gør
det samme, saa de ikke forlanger at
se en hel Bunke formbestemte Øvelser
til Eksamen, da vil det gaa op for
mange, at lige saa udmærket Gym-

Toni Christensen

Hjemmelavet Konfekt.

Spise- og Kogechokolade,
Kakao m. m.

Lykkesholms Alle 1 A, St.

Telefon 18311.

Varerne bringes overalt.

nastik passer for større Børn og
Voksne lige saa udmærket passer Leg
— og nogle gymnastiske Øvelser —
for smaa Børn og at den lige saa al-
sidig udvikler og opdrager dem.

K. S. Præstgaard.

Ellen Key.

Ærede Fru Redaktør!

Maa jeg takke Dem meget, fordi
Deres ærede Blad har fundet det for-
maalstjenligt at advare Kvinder mod
at følge Ellen Keys farlige Lære, saa-
ledes som den præsenterer sig hendes
seneste Skrifter. Jeg tror at kunne
forsikre, at mange af Bladets Læsere
deler Redaktørens forstandige Syn
paa Sagen, og fordi det før har
været erkendt, at E. K. har haft Evne
til at vejlede korrekt, er der ingen Grund
til, at man forsættelig tier stille, naar
det viser sig, at Vejledningen efter-
haanden er udartet til Vildledning.
Hvem der nøjagtig har fulgt Ellen
Key paa hendes forskellige Stadier,
har længe været ængstelig for hendes
Doktriners Udfald og imødeser disses
Fald. Hun har selv ved sine for-
skruede Anskuelser ikke alene stødt
tidligere Beundrere og Forsvarere fra
sig, men gjort dem til Modstandere.

Undertegnede kan selv tale med
derom. Personlig har jeg ikke den
Ære at kende Forfatterinden, men
da hun i 1895—96 gjorde Front mod
den moderne Kvindebevægelse og sagde
den adskillige Sandheder, var jeg den
første herhjemme, der gennem en
flerespaltet Artikel i et herværende
Hovedstadsblad, gjorde Publikum op-
mærksom paa hendes to fortrinlige
Foredrag „Missbrukad kvinnokraft“ og
„Naturenliga arbetsområden för kvin-
nan“. Jeg paadrog mig endog en
Polemik, fordi jeg forfægtede hendes
Teorier. Det næste Arbejde „Kvinno-
psykologi och kvinnologik“ var alle-
rede en Skuffelse for dem, der havde
sympatiseret med hende i de Anvis-
ninger, hun gav unge Kvinder til ikke
at kaste sig ind paa Arbejdsmarkedet,
naar Opgaverne ikke passede til deres
Natur; hun fortabte sig nu i en La-
byrinth af filosofiske Betragtninger,
der i Stedet for at føre til en sund
Livsanskuelse, lod denne snævre sig
ind om det kære Jeg, Hævdelsen af
Personligheden, som hun efterhaanden
har kultiveret saaledes, at det er ble-
vet til en hel Afgudsdyrkelse. Denne
Forherligelse og Overvurdering af Sel-
vet i Forbindelse med hendes Løshed
ligeoverfor Samfundsorden og sociale
Forhold, og hendes usmagelige Frem-
dragen og Pukken paa de erotisk-